Työehdot-osasto/Puura

17.5.2023

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kirjallinen kuulemispyyntönne 16.5.2023

Valtioneuvoston kirjelmää U 108/2022 vp täydentävä jatkokirjelmä UJ 5/2023 vp Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry on ottanut asiaan kantaa lausunnossa lakivaliokunnalle (liite) ja toistamme kannattavamme sitä, että jäsenvaltioita edellytetään säätämään rangaistavaksi ihmiskaupan hyväksikäyttömuotoihin liittyvien uhrien palvelujen käyttäminen. Näin ollen pidämme tärkeänä, että EU:ssa käsiteltävä esitys on edennyt tähän suuntaan ja ettei Suomi vastusta kriminalisointia. Maahan muutto Suomeen on lisääntynyt ja sitä pyritään tulevina vuosina voimakkaasti lisäämään. Samalla ihmiskauppatapaukset ja työperäinen hyväksikäyttö työmarkkinoillamme on lisääntynyt, etenkin SAK-laisilla aloilla ja työntekijäammateissa. Vaikka ilmiötä on pyritty torjumaan, lainsäädäntömme suomat puuttumiskeinot ja käytännön tulokset ovat puutteellisia, mm. rikosoikeudelliset seuraamukset ovat ihmiskauppaa lievemmän työperäisen hyväksikäytön osalta lieviä ja rikokset vanhenevat nopeasti. SAK perää tehokkaita keinoja ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön torjuntaan, esim. rangaistusten koventamista, alipalkkauksen kriminalisointia ja ammattiliittojen kanneoikeutta. Kannatamme oikeushenkilöön kohdistuvia rikosoikeudellisia ja muita seuraamuksia ja niiden tehokasta soveltamista, esim. oikeushenkilön yhteisösakkoa, liiketoimintakieltoa ym. direktiivissä mainittuja keinoja ihmiskauppaa ja työperäistä hyväksikäyttöä koskevissa rikosjutuissa. Oikeushenkilön seuraamuksia koskevan 6 artiklan 2 kohta jäisi ehdotuksen mukaan kansalliseen harkintaan. SAK:n mielestä artikla voisi olla jäsenvaltioita vahvemmin velvoittava.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

johtaja Heli Puura
heli.puura@sak.fi
puh. 050 525 2673

LIITE

8.2.2023 SAK:n asiantuntijalausunto lakivaliokunnalle;
U 108/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta

Työehdot-osasto/Lehto 8.2.2023

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntönne 2.2.2023

U 108/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta

Esitys on kannatettava. Myös Suomessa ihmiskauppatapaukset näyttävät lisääntyneen tai ainakin niitä tulee yhä enemmän ilmi. Tehokkaat seuraamukset ja rangaistukset ovat tarpeellisia. Myös uhrien asemaa ja heidän mahdollisuuksiaan saada oikeutta on parannettava sekä ennaltaehkäiseviä toimia tehostettava. Ihmiskaupan arvellaan olevan ase- ja huumekaupan ohella eräs maailman tuottoisimmista rikoksista.

Esityksessä on pääasiassa kysymys jo tunnustettujen toimien tehostamisesta. Uutta on ihmiskaupan uhrien palveluiden käytön kriminalisointi. Jo tällä hetkellä Suomessa rangaistavaksi teoksi on säädetty seksikaupan uhrin hyväksikäyttö. On luontevaa, että ihmiskaupan uhrien palveluiden käytön rangaistavuus laajennettaisiin myös muille aloille. Käytännössä tämä tarkoittaisi Suomessa lähinnä majoitus- ja ravitsemusalaa sekä rakentamista. Vastaavanlainen säännös on YK:n huumausaine- ja rikosasioiden toimiston antaman ihmiskaupan vastaisen mallilain 11 artiklassa, Model Law against Trafficking in Persons (unodc.org).

Palvelujen käytön säätäminen rangaistavaksi teoksi korostaisi palvelujen käyttäjien vastuuta. Rangaistavaksi teoksi säätäminen havahduttaisi palvelujen käyttäjiä kiinnittämään huomiota siihen, millaisissa olosuhteissa töitä tehdään ja miten työn tekijä käyttäytyy, onko hän esimerkiksi aina töissä, onko hän pelokas tai käyttäytyykö muutoin poikkeavasti, ja siten tunnistamaan työperäisen hyväksikäytön uhreja ja auttamaan heitä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot lakimies Anu-Tuija Lehto
anu-tuija.lehto@sak.fi
puh. 040 778 1080